

Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

► **B**

KOMISJONI MÄÄRUS (EÜ) nr 1726/1999,

27. juuli 1999,

millega nähakse ette sätted nõukogu määruse (EÜ) nr 530/1999 (töötasude ja töajõukulude struktuurilise statistika kohta) rakendamiseks seoses töajõukulusid käsitleva informatsiooni määratlemise ja edastamisega

(EÜT L 203, 3.8.1999, lk 28)

Muudetud:

Euroopa Liidu Teataja

		nr	lehekülg	kuupäev
► <u>M1</u>	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1737/2005, 21. oktoober 2005	L 279	11	22.10.2005
► <u>M2</u>	Komisjoni määrus (EÜ) nr 973/2007, 20. august 2007	L 216	10	21.8.2007

▼B**KOMISJONI MÄÄRUS (EÜ) nr 1726/1999,****27. juuli 1999,**

millega nähakse ette sätted nõukogu määruse (EÜ) nr 530/1999 (töötasude ja töajookulude struktuurilise statistika kohta) rakendamiseks seoses töajookulusid käsitleva informatsiooni määratlemise ja edastamisega

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 9. märtsi 1999. aasta määrust (EÜ) nr 530/1999 töötasude ja töajookulude struktuurilise statistika kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artiklit 11,

ning arvestades, et:

- (1) vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 530/99 artiklile 11 on vaja rakendusmeetmeid seoses nõutava informatsiooni määratlemise ja jaotusega ning tulemuste edastamise asjakohase tehnilise vorminguga;
- (2) käesolevas määruses ettenähtud meetmed on kooskõlas nõukogu otsusega 89/382/EMÜ, Euratom ⁽²⁾ loodud statistikaprogrammi komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

*Artikkel 1***Informatsiooni määratlemine ja jaotus**

Liikmesriigid esitavad kooskõlas määruse (EÜ) nr 530/1999 artikliga 6 informatsiooni käesoleva määruse I lisas loetletud muutujate kohta.

Selleks on käesoleva määruse II lisas sätestatud muutujate määratlused.

*Artikkel 2***Tulemuste edastamise tehniline vorming**

Tulemuste edastamise asjakohane tehniline vorming on sätestatud käesoleva määruse III lisas.

▼M2*Artikkel 2a***Üleminekumeetmed NACE Rev. 2 rakendamiseks**

Liikmesriigid edastavad komisjonile (Eurostatile) töajookulude vaatluse tulemused 2008. kalendriaasta kohta NACE Rev. 2 ja NACE Rev. 1.1 kohaselt, kusjuures viimane on kohustuslik üksnes tabeli A kohta ja üksnes NACE Rev. 1.1 jagude tasemel.

▼B*Artikkel 3***Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

⁽¹⁾ EÜT L 63, 12.3.1999, lk 6.

⁽²⁾ EÜT L 181, 28.6.1989, lk 47.

▼B

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

▼ **M1**

I LISA

MUUTUJATE LOETELU**Töõjõukulude struktuuriline statistika**

- Tabel A – riiklikud andmed
 Tabel B – riiklikud andmed ettevõtete suurusklasside kaupa
 Tabel C – piirkondlikud andmed

Allpool loetletud muutujate kohta tuleb esitada kas tabel A või kõik kolm tabelit. Kohustuslik tabel on märgitud tähega “k” ja vabatahtlik tähega “v”. Kvalitatiivsete muutujate erinevate kategooriate või kvantitatiivsete suurusklasside edastamiskoodid määrab Eurostat kindlaks rakendusdokumendiga.

Muutujad	Ainult A	A–C (1)
A. Töötajate arv		
A.1 Töötajate koguarv		k
A.11 Täistööajaga töötajad (v.a praktikandid)		k
A.12 Osalise tööajaga töötajad (v.a praktikandid)		k
A.121 Osalise tööajaga töötajad täistööaja-ühikutes (v.a praktikandid)		k
A.13 Praktikandid		k
A.131 Praktikandid täistööaja-ühikutes		k
B. Tegelikud töötunnid		
B.1 Tegelike töötundide üldarv		k
B.11 Täistööajaga töötajate tegelikud töötunnid (v.a praktikandid)		k
B.12 Osalise tööajaga töötajate tegelikud töötunnid (v.a praktikandid)		k
B.13 Praktikantide tegelikud töötunnid		k
C. Tasustatud töötunnid		
C.1 Tasustatud töötundide üldarv	k	
C.11 Täistööajaga töötajate tasustatud töötunnid (v.a praktikandid)	k	
C.12 Osalise tööajaga töötajate tasustatud töötunnid (v.a praktikandid)	k	
C.13 Praktikantide tasustatud töötunnid	k	
D. Töõjõukulud (üksikasju vt jooniselt 1)		
D.1 Töötajate tasud		k
D.11 Palgad (üksikasju vt jooniselt 2)		k
D.111 Palgad (v.a praktikandid)		k
D.1111 Otsene töötasu, lisatasud ja toetused		k
D.11111 Otsene töötasu ning lisatasud ja toetused, mida makstakse igal palgaperioodil	k	
D.11112 Otsene töötasu ning lisatasud ja toetused, mida ei maksta igal palgaperioodil (2)	k	
D.1112 Maksed töötajate säästukavadesse		k
D.1113 Tasu mittetöötatud aja eest		k
D.1114 Loonuspalgad		k

▼ M1

Muutujad	Ainult A	A-C (1)
D.11141 Ettevõtte tooted (<i>vabatahtlik</i>)	v	
D.11142 Tööandja eluruum (3) (<i>vabatahtlik</i>)	v	
D.11143 Ametiautod (<i>vabatahtlik</i>)	v	
D.11144 Aktsioptsioonid ja aktsiaostukavad (<i>vabatahtlik</i>)	v	
D.11145 Muud (<i>vabatahtlik</i>)	v	
D.112 Praktikantide palgad		k
D.12 Tööandjate sotsiaalkindlustusmaksed (<i>üksikasju vt jooniselt 3</i>)		k
D.121 Tööandjate tegelikud sotsiaalkindlustusmaksed (<i>v.a praktikandid</i>)		k
D.1211 Riiklikud sotsiaalkindlustusmaksed	k	
D.1212 Kollektiivlepingujärgsed, lepingulised või vabatahtlikud sotsiaalkindlustusmaksed	k	
D.122 Tööandjate arvestuslikud sotsiaalkindlustusmaksed (<i>v.a praktikandid</i>)		k
D.1221 Haiguse korral tagatud hüvitis (<i>vabatahtlik</i>)	v	
D.1222 Tööandjate arvestuslikud sotsiaalkindlustusmaksed pensionideks ja tervishoiuks (<i>vabatahtlik</i>)	v	
D.1223 Maksed ettevõttest lahkuvatele töötajatele (<i>vabatahtlik</i>)	v	
D.1224 Muud tööandjate arvestuslikud sotsiaalkindlustusmaksed (<i>vabatahtlik</i>)	v	
D.123 Tööandjate sotsiaalkindlustusmaksed praktikantide eest		k
D.2 Kutseõppekulud		k
D.3 Muud tööandja makstavad kulud		k
D.4 Maksud		k
D.5 Tööandjale makstavad toetused		k
E. Informatsioon üksuste kohta		
E.1 Kohalikud üksused, kokku		k
E.2 Kohalikud üksused valimis		k

(1) Tabel C on oluline ainult NUTS1 piirkondadega riikidele.

(2) V.a maksed töötajate säästukavadesse.

(3) V.a kolimistoetused.

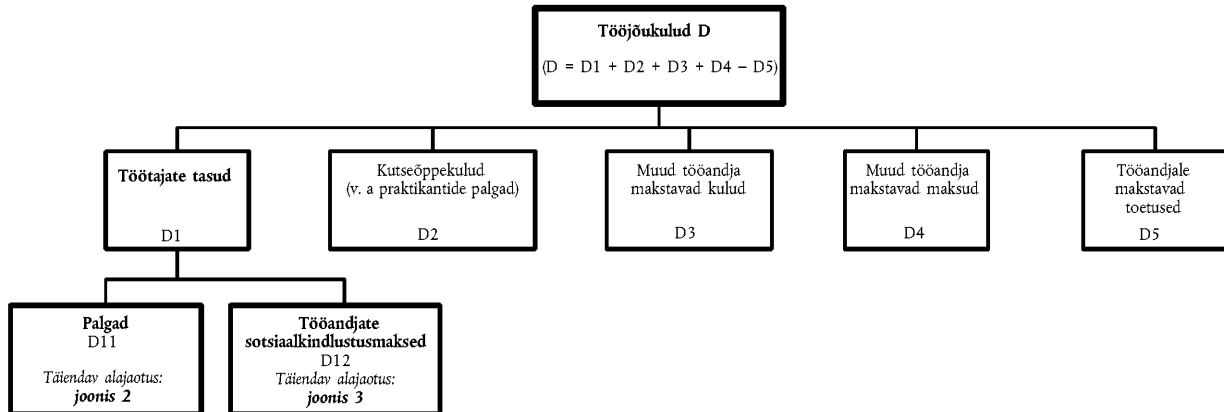
Kui liikmesriigid soovivad, võivad nad koguda üksikasjalikumaid andmeid järgmistest muutujatest (edastamine Eurostatile ainult nõudmise korral):

- A.11 Täistööajaga töötajad
- A.12 Osalise tööajaga töötajad
- D.11112 Otsene töötasu ning lisatasud ja toetused, mida ei maksta igal palgaperioodil
- D.1113 Tasu mittetöötatud aja eest
- D.1211 Riiklikud sotsiaalkindlustusmaksed
- D.1212 Kollektiivlepingujärgsed, lepingulised või vabatahtlikud sotsiaalkindlustusmaksed
- D.1223 Maksed ettevõttest lahkuvatele töötajatele

▼ M1

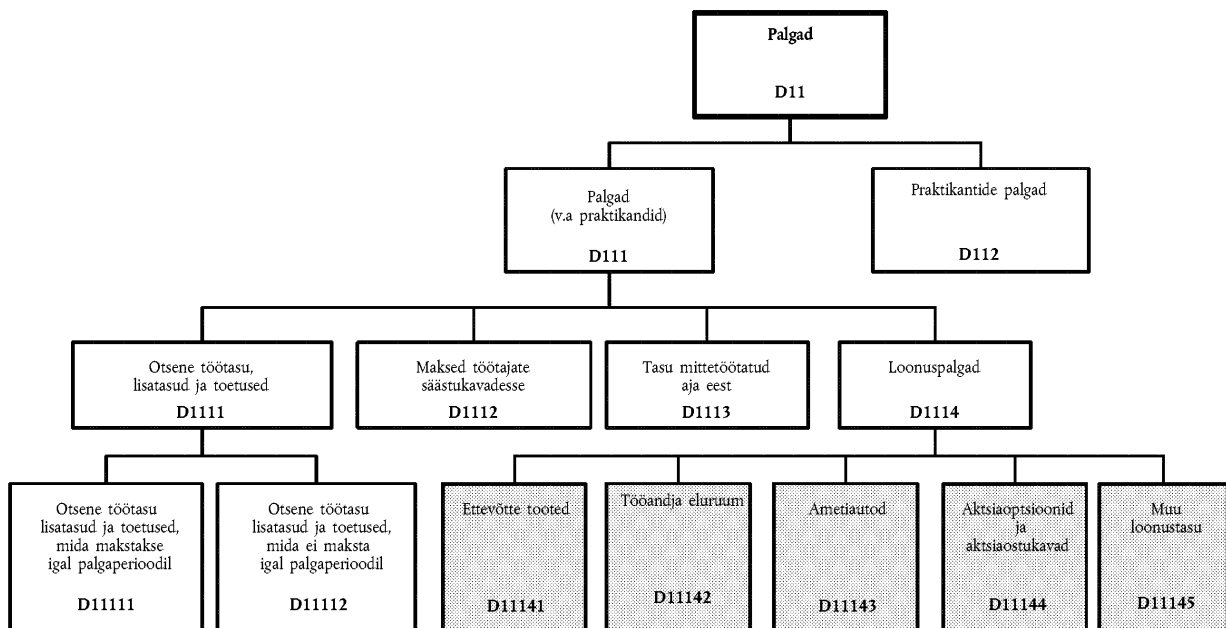
Joonis 1

Tööjõukulud ja nende põhikomponendid

Joonis 2

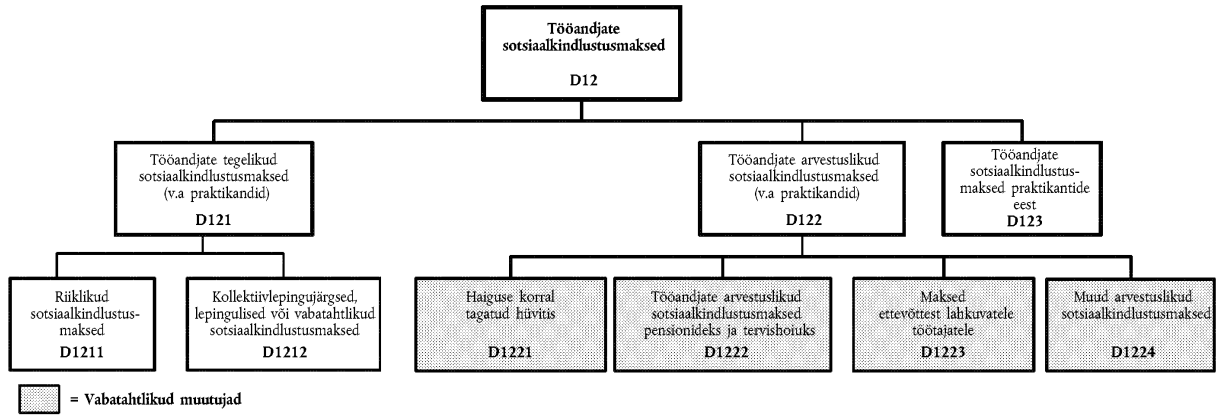
Komponendi "Palk" jaotus (D.11)

▼ M1

Joonis 3

Komponendi “Tööandjate sotsiaalkindlustusmaksed” (D.12)

▼ **M1**

II LISA

MUUTUJATE MÄÄRATLUSED

A. TÖÖTAJATE ARV

Töötajad on kõik isikud, olenemata kodakondsusest või riigis töötatava aja pikkusest, kes on sõlminud ettevõtte või kohaliku üksusega (suulise või kirjaliku) töölepingu ja saavad töötasu, olenemata nende töö laadist, töötundide arvust (täistööaeg või osaline tööaeg) ning lepingu kestusest (tähtajaline või tähtajatu). Töötajate töötasu võib olla palk koos lisatasude, tükitöö ja vahetustega töö eest makstava tasu, toetuste, honoraride, jootraha, vahendustasu ja loonustasuga.

Käesolev töötaja määratlus hõlmab nii töölisi ja teenistujaid kui ka ► **M2** NACE Rev. 2 B–N ja P–S jagu ◀ klassifitseeritud majandusharude era- ja avaliku sektori juhtivpersonalit vähemalt 10 töötajaga ettevõtetes. ⁽¹⁾

Järgmises loendis on esitatud näited *hõlmatud* töötajate kategooriate kohta:

- müügiesindajad, tingimusel, et nad on palgalehel ja saavad lisaks mis tahes liiki vahendustasule ka muud tasu,
- töötavad omanikud, kellele makstakse töötasu,
- praktikandid,
- üliõpilased ja praktikandid (jurist-referendaarid, õenduseriala üliõpilased, uurimisassistendid ja õppepraktikal olevad üliõpilased, internid jne), kes on ametlikult kohustatud osalema üksuse tootmisprotsessis töötasu eest,
- rendi- või ajutised töötajad (nt sekretärid), kelle tööandjaks on tööhõiveasutus ja kellele makstakse palka mujal – tihti lühiajaliselt – töötamise eest; ⁽²⁾ hooajalised ja juhutöölised, kui neil on ametlik või mitteametlik leping ettevõtte või kohaliku üksusega ja eelnevalt kindlaks määratud töötunnid,
- töötajad, kelle tööjõukulud langesid vaatlusaastasse, kuid kes polnud ajutiselt tööl haiguse või vigastuse, puhkuse, streigi või töösulu, koolituse või õppepuhkuse, rasedus- ja sünnituspuhkuse ning lapsehoolduspuhkuse, sundpuhkuse, halbadest ilmastikutingimustest tingitud töökatkestuse, tehniliste rikete, tooraine-, kütuse- või elektripuuduse tõttu või muu ajutise lubatud või lubamatu puudumise tõttu,
- välisriigis töötajad, kui nad saavad statistiliselt üksuselt palka edasi,
- kodustöötajad, ⁽³⁾ k.a kaugtöötajad, kui on selgesõnaliselt kokku lepitud, et neid tasustatakse tehtud töö alusel, st tasu maksmisel võetakse aluseks teatavas tootmisprotsessis tehtud töö maht.

Hõlmatud ei ole järgmised kategooriad:

- müügiesindajad ja muud isikud, kellele makstavad tasud koosnevad ainult lepingulistest tasudest või vahendustasudest, kes ei ole palgalehel või on füüsilisest isikust ettevõtjad,
- omanikud, direktorid või juhatajad, kes saavad töötasu peamiselt kasumiosalusena,
- peretöötajad, kes ei ole ettevõtte või kohaliku üksuse töötajad (nagu eespool määratletud),
- füüsilisest isikust ettevõtjad,
- palgata vabatahtlikud töötajad (nt tavaliselt kasumitaotluseta institutsioonide, nagu heategevusasutuste heaks töötavad isikud).

⁽¹⁾ ► **M2** NACE Rev. 2 O jagu ◀ hõlmamine on vabatahtlik. Vähem kui 10 töötajaga ettevõtete töötajate hõlmamine on samuti vabatahtlik. ► **M2** NACE Rev. 2 ◀ majandustegevuste edastamise koodid, kehtivale NUTSile vastava riigi või piirkonna ja ettevõtte suurusklassid on esitatud Eurostati rakendusdokumendis.

⁽²⁾ Vältimaks topeltarvestamist, esitatakse tööhõiveasutuste poolt tööle võetud isikute töötunnid tööhõiveasutuse NACE kategoorias (► **M2** NACE Rev. 2, 78.20 ◀), mitte selle ettevõtte tegevusvaldkonnas, kus nad tegelikult töötavad.

⁽³⁾ Kodustöötaja on isik, kes on nõus teatava ettevõtte heaks töötama või teatavale ettevõttele temaga eelnevalt sõlmitud kokkuleppe või lepingu alusel teatavaid kaupu tarnima või teenuseid osutama, kuid kelle töökoht ei asu selles ettevõttes (Viide: ESA 95: 11.13.g). Kodustöötaja tegelikud töötunnid võivad olla hinnangulised.

▼ **M1****Viide: ESA 95: 11.12–11.14****A.1 Töötajate koguarv**

See muutuja hõlmab täistööajaga töötajaid (A.11), osalise tööajaga töötajaid (A.12) ja praktikante (A.13).

Viide: struktuuriline ettevõtlusstatistika: kood 16130 (töötajate arv)

A.11 Täistööajaga töötajad (v.a praktikandid)

Täistööajaga töötajad on töötajad (välja arvatud praktikandid), kelle regulaarne tööaeg kattub kollektiivlepingus ettenähtud või ettevõtte või kohaliku üksuse tavapärase tööajaga, isegi juhul, kui nende tööleping kestab alla aasta. Nõutav töötajate arv on kuu keskmine vaatlusaastal aruandvas üksuses töötavate täistööajaga töötajate arv.

A.12 Osalise tööajaga töötajad (v.a praktikandid)

Osalise tööajaga töötajad on töötajad (välja arvatud praktikandid), kelle regulaarne päeva, nädala või kuu tööaeg (pool päeva või kolm neljandikku või neli viiendikku normaaltööajast) on lühem kui kollektiivlepingus ettenähtud või ettevõtte või kohaliku üksuse tavapärase tööaeg. Nõutav töötajate arv on kuu keskmine vaatlusaastal aruandvas üksuses töötavate osalise tööajaga töötajate arv.

A.121 Osalise tööajaga töötajad täistööaja-ühikutes

Ümberarvutamine täistööaja-ühikutesse toimub vahetult andmeid esitavas ettevõttes või kohalikus üksuses või statistikat koostavates asutustes/riiklikus statistikaasutuses kõnesoleva ettevõtte/kohaliku üksuse täistööajaga töötajate normaaltööaja alusel kõige kohasema meetodi järgi. Nõutav töötajate arv on kuu keskmine vaatlusaastal aruandvas üksuses töötavate osalise tööajaga töötajate arv (täistööajaühikutesse ümber arvestatuna).

Viide: ESA 95: 11.32–11.34**A.13 Praktikandid**

See muutuja hõlmab kõiki täistööajaga või osalise tööajaga töötajaid, kes ei osale veel täiskoormusega tootmisprotsessis ning kes töötavad õppepraktika lepingu alusel või kelle puhul kutseõpet peetakse tootlikkusest olulisemaks. Nõutav praktikantide arv on kuu keskmine vaatlusaastal aruandvas üksuses töötavate praktikantide arv.

A.131 Osalise tööajaga praktikandid täistööaja-ühikutes

Ümberarvutamine täistööaja-ühikutesse toimub vahetult andmeid esitavas ettevõttes või kohalikus üksuses või statistikat koostavates asutustes/riiklikus statistikaasutuses kõige kohasema meetodi järgi. Ettevõttes/kohalikus üksuses või haridusasutuses koolitusele kulutatud tunde ei arvestata. Nõutav praktikantide arv on kuu keskmine vaatlusaastal aruandvas üksuses töötavate osalise tööajaga praktikantide arv (täistööaja-ühikutesse ümber arvestatuna).⁽¹⁾

Viited: ESA 95: 11.32–11.34; struktuuriline ettevõtlusstatistika: kood 16140 (A.11 + A.121 + A.131 vastab struktuurilise ettevõtlusstatistika muutujale “töötajate arv täistööaja-ühikutes”)

B. TEGELIKUD TÖÖTUNNID

Statistika hõlmab kõigi töötajate aasta jooksul töötatud töötundide üldarvu. Tegelikud töötundide üldarv (B.1) registreeritakse eraldi täistööajaga töötajate (B.11), osalise tööajaga töötajate (B.12) ja praktikantide (B.13) kohta.

Tegelikud töötunnid on kõikidele kaupade ja teenuste tootmiseks vajalikele pea- ja abitegevustele kulutatud ajaperioodide summa.

Tegelikud töötundide hulka kuuluvad:

— normaaltööajal töötatud töötunnid,

— tasustatud ületunnid, st normaaltööajale lisaks tehtud töötunnid makstavast tunnitasust olenemata (nt tuleks kahekordse tunnitasuga töötund registreerida ühe töötunnina),

⁽¹⁾ Soovi korral võib keskmist arvutada ka vaatlusaasta nädalase (või päevase) töötajate arvu põhjal. Lubatud on ka töötajate kvartaalsete arvude põhjal arvatud keskmine.

▼ **M1**

- tasustamata ületunnid, ⁽¹⁾
- aeg, mis kulutatakse töökoha ja ehitusplatsi ettevalmistamisele; töövahendite ja masinate ettevalmistamisele, hooldusele, remondile ja puhastusele; kviitungite ja arvete koostamisele; tööajakaartide ja -aruannete täitmisele jne,
- töökohal veedetud aeg, mille jooksul tööd ei teha, näiteks seadmete riketest tingitud seisakute, õnnetuste või töö ajutise puudumise tõttu, kuid mille eest makstakse töölepingus ettenähtud tasu,
- lühikesed puhkepausid töökohal, nagu tee- ja kohvipausid,
- ettevõttes/kohalikus üksuses või haridusasutuses koolitusele kulutatud tunnid (välja arvatud praktikantide puhul).

Tegelike töötundide hulka *ei kuulu*:

- tasustatud töötunnid, mille ajal tööd ei teha, nt tasustatav puhkus, riigipühad, haiguspuhkus, rasedus- ja sünnituspuhkus jne,
- tegemata ja tasustamata töötunnid, nt haiguse ning raseduse ja sünnituse jne tõttu,
- tegemata töötunnid (tasustatud või tasustamata) meditsiiniliseks kontrolliks, abiellumiseks, matusteks, kolimiseks, toimunud õnnetuse jms tõttu antud eripuhkuse ajal,
- einestamiseks antavad ajad (need ei ole lühikesed puhke- ja kohvipausid),
- tegemata töötunnid (tasustatud või tasustamata) osalise tööaja, töövaidluste, töösulu jne ajal,
- aeg, mis töötajal kulub kodunt tööletulekuks ja töölt kojuminekuks,
- praktikantide ettevõttes/kohalikus üksuses või haridusasutuses koolitusele kulutatud tunnid.

Viited: ESA 95: 11.26–11.29; struktuuriline ettevõtlusstatistika: kood 16150 (töötajate töötatud töötunnid)

C. TASUSTATUD TÖÖTUNNID

See muutuja hõlmab tasustatud töötundide üldarvu aasta jooksul. Tasustatud töötundide üldarv registreeritakse eraldi täistööajaga töötajate (C.11), osalise tööajaga töötajate (C.12) ja praktikantide (C.13) kohta.

Tasustatud töötundide arv aastas määratletakse järgmiselt:

- aasta jooksul tasustatud normaaltööaeg ja ületunnitöö,
- töötunnid, mille eest töötajale maksti vähendatud tasu, isegi juhul, kui vahe on kaetud sotsiaalkindlustusfondi vahenditest,
- vaatlusperioodil tasustatud töötunnid, mille ajal ei ole tööd tehtud (iga-aastane puhkus, haiguspuhkus, riigipühad ja muud tasustatud töötunnid, nt tervisekontrolliks, lapse sünni puhul, abiellumiseks, matusteks, kolimiseks jne antud aeg).

Tegelike aastaste töötundide ja tasustatud aastaste töötundide arvestamine

Need arvutused tehakse vahetult andmeid esitavas ettevõttes või kohalikus üksuses või statistikat koostavates asutustes/riiklikus statistikaasutuses kõige kohasema meetodi järgi. Järgmised näited selgitavad, kuidas saab olemasolevat informatsiooni kasutades hinnata tegelikke ja tasustatud töötunde.

Täistööajaga töötajate tegelikud töötunnid aastas (B.11)

Oletame, et informatsioon allpool loetletud muutujate kohta on olemas:

(A.11) Täistööajaga töötajate keskmine arv kuus

- a) Täistööajaga töötaja keskmine normaaltööaeg aastas, v.a ületunnid ja einestamiseks antavad ajad
- b) Täistööajaga töötaja keskmine (nii tasustatud kui tasustamata) ületundide arv aastas

⁽¹⁾ Tasustamata töötunnid "tegelike töötundide" osana tuleb tihti määrata hinnanguliselt, nt kodumajapidamise vaatlusandmete põhjal.

▼ M1

- c) Täistööajaga töötaja keskmine töötatud tundide (normaaltööaeg + ületunnid) arv päevas, v.a einestamiseks antavad ajad
- d) Tööandja täistööajaga töötajale antud keskmine puhkusepäevade arv aastas
- e) Keskmine riigipühade arv aastas täistööajaga töötaja kohta
- f) Keskmine haiguspuhkuse ning rasedus- ja sünnituspuhkuse päevade arv aastas täistööajaga töötaja kohta
- g) Keskmine osalise tööajaga töötatud ja töövaidluspäevade arv aastas täistööajaga töötaja kohta
- h) Keskmine muude töötamata tööpäevade arv aastas täistööajaga töötaja kohta (nt meditsiiniliseks kontrolliks, abiellumiseks, matusteks, kolimiseks, toimunud õnnetuse jms tõttu antud eripuhkus).

Täistööajaga töötajate aastas töötatud töötundide üldarv (enne töötamata tööpäevade mahaarvamist) on $(A.11) \times (a + b)$. Kui lahutada aastane *töötamata töötundide* üldarv, mida väljendab valem $(A.11) \times c \times (d + e + f + g + h)$, on tulemuseks (B.11), täistööajaga töötajate tegelike töötundide arv aastas.

$$(B.11) = (A.11) \times [(a + b) - c(d + e + f + g + h)].$$

Täistööajaga töötajate (B.12) ja praktikantide (B.13) tegelikud töötunnid aastas

Osalise tööajaga töötajate ning praktikantide töötunde saab arvutada samal viisil.

Täistööajaga töötajate tasustatud töötunnid aastas (C.11)

Kui informatsioon allpool loetletud muutujate kohta on olemas:

(A.11) Täistööajaga töötajate keskmine arv kuus

(a1) Täistööajaga töötaja keskmine tasustatud normaaltööaeg aastas, v.a ületunnid ja einestamiseks antavad ajad

(b1) Täistööajaga töötaja keskmine tasustatud ületundide arv aastas

on täistööajaga töötaja *tasustatud töötundide* üldarv aastas arvutatav järgmise valemi abil:

$$(C.11) = (A.11) \times (a1 + b1).$$

Osalise tööajaga töötajate (C.12) ja praktikantide (C.13) tasustatud töötunnid aastas

Osalise tööajaga töötajate ning praktikantide tasustatud töötunde saab arvutada samal viisil.

D. TÖÖJÕUKULUD

Tööjõukulud on ühenduses kasutatav mõiste, mis vastab valdavalt tööjõustatistikutite rahvusvahelisel konverentsil (Genf, 1966) vastu võetud rahvusvahelisele määratlusele ning tähendab tööandjate poolt personali töölevõtmisel kantud kogukulusid. Tööjõukulud hõlmavad töötajate tasusid (D.1), sealhulgas sularahas makstud palka ja loonuspalka, tööandja sotsiaalkindlustusmaksed, kutseõppekulusid (D.2), muid kulusid (D.3), tööjõukuludena käsitatavaid tööhõivega seotud makse (D.4), millest on maha arvatud toetused (D.5). Ajutise tööhõive asutuste poolt töölevõetud isikutele tehtud kulutused esitatakse neid tööle võtnud asutuse tegevusvaldkonnas (► **M2** NACE Rev. 2, 78.20 ◀), mitte selle ettevõtte tegevusvaldkonnas, kus nad tegelikult töötavad.

Ülevaade summeritud tööjõukuludest komponentide kaupa on esitatud I lisa joonistel 1–3.

D.1 Töötajate tasud

Töötajate tasud on kõik tasud, mis tööandja maksab töötajale sularahas või loonustasuna vaatlusperioodil tehtud töö eest. Tasud jaotatakse järgmiselt:

- palgad (D.11), mille alla kuuluvad peamiselt palgad (v.a praktikandid) (D.111) ja praktikantide palgad (D.112)
- tööandjate sotsiaalkindlustusmaksed (D.12), mille alla kuuluvad peamiselt tööandjate tegelikud sotsiaalkindlustusmaksed (v.a praktikandid) (D.121), tööandjate arvestuslikud sotsiaalkindlustusmaksed (v.a praktikandid) (D.122) ja tööandjate sotsiaalkindlustusmaksed praktikantide eest (D.123).

▼ **M1**

Viited: ESA 95: 4.02 (kood D.1), struktuuriline ettevõtlusstatistika: kood 13310 (tööjõukulud)

D.11 *Palgad*

Palgad hõlmavad lisatasusid, tükitöö ja vahetustega töö eest makstavaid tasusid, toetusi, honorare, jootraha, vahendustasu ja loonustasu. Need esitatakse töötatud aja kohta. Ühekordsed lisatasud ning muud erakorralised maksed (13. kuu palk, tagasiulatavalt tehtud palgamaksed jne) esitatakse nende maksetähtajal.

Täielik ülevaade palkadest komponentide kaupa on esitatud I lisa joonisel 2.

Viide: ESA 95: 4.03–4.07 ja 4.12.a (kood D.11); struktuuriline ettevõtlusstatistika: kood 13320 (palgad)

D.111 *Palgad (v.a praktikandid)*D.1111 *Otsene töötasu, lisatasud ja toetused*

Otsene töötasu, lisatasud ja toetused hõlmavad kõiki töötaja poolt makstavaid sotsiaalmakse, tulumakse jne isegi juhul, kui tööandja peab need kinni ja maksab töötaja eest vahetult sotsiaalkindlustussüsteemidesse, maksuhaldurile jne.

Lisatasu on tööandja tunnustuse või preemia vorm. Kui töötaja saab lisatasu, pole põhjust arvata või oletada, et lisatasu kasutatakse teatud kulutuse katteks. Lisatasu suuruse ja maksmise aja võib tööandja oma äranägemise järgi määrata või võib see olla kindlaks määratud töösisekorraeeskirjadega.

Toetus on tööandja töötajale antud õigus saada toetust teatud kulutuste katteks, mis pole tööga seotud. See on tihti kindlaks määratud töösisekorraeeskirjadega ja seda makstakse tavaliselt siis, kui töötaja seda taotleb.

D.11111 *Otsene töötasu ning lisatasud ja toetused, mida makstakse igal palgaperioodil*

See tähendab aasta jooksul igal palgaperioodil regulaarsete sularahamaksetena makstavat töötasu. Enamikule töötajatest makstakse palka iga nädal või iga kuu. Seega ei arvestata siia sisse harvem saadavaid makseid (iganädalaste regulaarsete maksete korral kord kuus saadavaid, kvartaalseid, poole aasta ja aasta kaupa saadavaid makseid) või ühekordselt saadavaid makseid. Maksed töötajate säästukavadesse tuleks sellest punktist samuti välja jätta ja arvestada punkti D.1112 alla.

See muutuja käsitleb ainult järgmisi punkte:

- põhipalgad,
- otsene töötasu, mis arvutatakse tööaja, saavutatu või tükitöö alusel ning makstakse töötajatele tehtud töötundide alusel,
- tasu ja lisamaksed ületunnitöö, öötöö ja vahetustega töö eest ning töötamise eest pühapäevadel ja riigipühadel,
- palgaperioodidel makstavad regulaarsed lisatasud ja toetused, nt:
  - lisatasud müra, ohtliku või raske töö, vahetustega töö, katkematu töö või öötöö eest ning töötamise eest pühapäevadel ja riigipühadel,
  - isiklike töötulemuste, saavutatu, toodangu, tööviljakuse, vastutuse, töökuse, täpsuse alusel makstavad lisatasud; regulaarselt makstavad lisatasud staaži, kvalifikatsiooni või eriliste teadmiste eest.

Teised näited maksete kohta, mida samuti selle punkti all käsitleda tuleks, on esitatud II lisa liites.

Muutuja D.11111 käsitleb brutosummasid, millest ei ole maha arvatud töötaja makstavaid makse ja sotsiaalkindlustusmaksed.

D.11112 *Otsene töötasu ning lisatasud ja toetused, mida ei maksta igal palgaperioodil*

Kõik maksed töötajatele, mida ei maksta regulaarselt igal palgaperioodil (iga nädal või iga kuu). See hõlmab lisatasusid ja toetusi, mida makstakse kindlaksmääratud ajavahemikul (nt iga kuu, juhul kui regulaarseid makseid tehakse iga nädal, või kvartaalselt, poole aasta või aasta kaupa), ning lisatasusid individuaalsete või kollektiivsete töötulemuste eest. Siia kuuluvad ka erimaksed ettevõttest lahkuvatele töötajatele, tingimusel, et need maksed *pole* seotud kollektiivlepinguga. Kui puudub informatsioon selle kohta, kas need erimaksed võivad olla seotud kollektiivlepinguga, või kui on teada, et selline

▼ **M1**

seotus on olemas, tuleb erimakseid ettevõttest lahkuvatele töötajatele selle muutuja alt välja jätta ja käsitleda muutuja D.1223 all. Maksed töötajate säästukavadesse jäävad selle muutuja alt samuti välja ning neid käsitletakse muutuja D.1112 all.

Muutuja D.11112 alla kuuluvad maksete näited on loetletud II lisa liites.

Muutuja D.11112 käsitleb samuti brutosummasid, millest ei ole maha arvatud töötaja makstavaid makse ja sotsiaalkindlustusmaksu.

D.1112 Maksed töötajate säästukavadesse

See muutuja käsitleb töötajate säästukavadesse (nt ettevõtte säästukavadesse) tehtavaid makseid.

Viide: ESA 95: 4.03 i

D.1113 Tasu mittetöötatud aja eest

Tasu, mida makstakse seaduses ettenähtud, lepingujärgse või vabatahtlikult antud puhkuse eest ning riigipühade ja muude vabade päevade eest. Näited on esitatud II lisa liites.

D.1114 Loonuspalgad

Selles muutujas hinnatakse kõigi nende kaupade ja teenuste väärtust, mida ettevõtte või kohalik üksus töötajatele pakub. Need hõlmavad ettevõtte tooteid, tööandja eluruumi, ametiautosid, aktsiaoptioone ja aktsiaostukavasid. Kui on olemas üksikisiku tulumaksuandmed loonustasu kohta, võib neid siin kasutada.

Näited loonustasu kohta on esitatud II lisa liites.

Viide: ESA 95: 4.04, 4.05, 4.06 (kood D.11)

D.11141 Ettevõtte tooted

Tooted, mis antakse töötajatele isiklikuks kasutamiseks tasuta või müüakse omahinnast odavamalt. Näiteks toiduained ja joogid (välja arvatud kulutused sööklatele ja toidutalongidele), kivisüsi, gaas, elekter, kütteeõli, kütmine, jalatsid ja rõivad (välja arvatud tööriided), personaalarvutid jne.

Esitada tuleb ettevõtte poolt toodete eest makstud puhashind, s.t tasuta jagatavate toodete hind või toodete hinna ja töötajatele kehtestatud edasimüügihinna vahe. Esitada tuleb ka rahalised ja mitterahalised hüvitised, mida ei ole välja makstud.

D.11142 Tööandja eluruum

See hõlmab ettevõtte toetusi töötajate majutuskulude katmiseks, sealhulgas järgmisi kulutusi: ettevõttele kuuluvatest eluruumidest tulenevad kulud (eluruumide korrashoid ja haldamine ning nendega seotud maksud ja kindlustus) ja töötajatele madala intressiga antavad laenueluruumide ehitamiseks või ostmiseks (turukursile vastava intressimakse ja ettevõtte määratud intressimakse vahe), töötajatele majutuse ja sisseseadmisega seoses makstavad toetused, välja arvatud kolimistoetused.

D.11143 Ametiautod

Ametiautod, mis antakse töötajatele isiklikuks kasutamiseks, või nende kulu ettevõttele. Siin tuleks esitada ettevõtte jooksvad netokulud (iga-aastased liisingu- ja intressimaksud, kulum, kindlustus, hooldus, remont ja parkimine). Siia alla ei tuleks arvestada sõidukite ostmisega seotud kapitalikuludid või sõidukite edasimüügist saadavat tulu.

Kalkulatsioonid peavad põhinema ettevõttes olemasolevatel andmetel, näiteks andmed vastavat tüüpi sõidukite kohta, hinnangulised keskmised kulutused sõiduki kohta ning hinnanguline sõiduki töötaja isiklikuks otstarbeks kasutamise osakaal.

D.11144 Aktsiaoptioonid ja aktsiaostukavad

See muutuja, mille kohta andmete esitamine on vabatahtlik, käsitleb kõiki loonustasu vorme, mille puhul tasumine toimub aktsiates. Siia kuuluvad aktsiaoptioonid, aktsiaostukavad ja teised võimalikud tulevikus tekkivad omakapitalivahendid. Nende vahendite eripära on see, et need antakse omakapitalist, st toimub ettevõtte/kohaliku üksuse omakapitalivahendite üleminek töötajale. Muutujaga D.11144 hõlmatud hüvitiste liigid on samad kui rahvusvahelise finantsaruandlusstandardi 2 "Aktsiapõhine makse" peatükis "Omakapitaliga arveldatavad aktsiapõhised maksetehingud" nimetatud.

▼ **M1**

Aktsiaostukavadega kantakse tavaliselt tööd andva ettevõtte aktsiad töötajale üle. Üleminek toimub olevikus (võimaldamise kuupäeval) ja põhineb aktuaalsest turuhinnast madalamal hinnal (alushinnal). Kulu ettevõttele on võrdne aktsiate arvu ning turu- ja alushinna vahe korrutisega.

Töötajate aktsiaoptsioonide kavaga antakse tavaliselt õigus osta tööd andva ettevõtte aktsiaid kõige varem täpselt kindlaks määratud ajahetkel tulevikus (üleandmiskuupäeval) soodsa alushinnaga, mille hind on juba olevikus kindlaks määratud (võimaldamise kuupäeval). Töötaja kasutab seda õigust ainult siis, kui turuhind üleandmiskuupäeval või peale seda on kõrgem kui alushind. Kulu ettevõttele on jällegi võrdne aktsiate arvu ja turu- ja alushinna vahe korrutisega. Nii tööjõukulude statistikas kui ka raamatupidamisarvestuses assigneeritakse ja jaotatakse kulud tervele üleandmisperioodile, milleks on võimaldamise kuupäeva ja üleandmiskuupäeva vaheline aeg. Kuna need väärtused üleandmisperioodil pole teada, tuleb need määrata hinnanguliselt.

Idealis võiks muutujat D.11144 vaatlusaastal hinnata rahvusvahelises finantsaruandlusstandardis 2 "Aktsiapõhine makse" toodud juhiste abil. Kui selline hinnang pole võimalik, võib kasutada raamatupidamisstandardite või liikmesriikide maksueeskirjade alusel saadud väärtusi, tingimusel, et need katavad muutuja D.11144 omakapitalivahendid ning toetuvad tööjõukulude uuringu perioodile.

Maksetest, mis tehakse erifondi loomiseks töötajatele ettevõtte aktsiate ostmiseks, arvatakse maha nende suhtes kohaldatavatele maksuvabastustele vastavad summad isegi juhul, kui kõnealused varad ei ole otseselt töötajate käsutuses. Rahas arveldatud aktsiapõhist hüvitist nagu aktsia hinna kallinemise õigus, ei käsitleta muutujas D.11144, vaid D.11112.

D.11145 *Muud*

Need hõlmavad eelkõige ettevõtte tasutavaid kaudseid soodustusi:

- sööklad ja toidutalongid,
- kultuuri-, spordi- ja vabaajarajatised ja -teenused,
- lasteaiad ja päevakodud,
- kauplused oma töötajatele,
- kulud, mis tulenevad liikumisest kodu ja tavapärase töökoha vahel,
- maksed ametiühingufondidesse ja ettevõtte komiteede kulud.

Kõik need kulud hõlmavad ka eelpool nimetatud sotsiaal-, kultuuri- või vabaajarajatiste ja -hoonete väikeremonti ja hooldust. Palku, mida ettevõtte maksab nendes hoonetes töötavale personalile või sotsiaal-, kultuuri- või vabaajateenuseid osutavatele isikutele, selles muutujas ei käsitleta.

D.112 *Praktikantide palgad*

Vaata D.11.

D.12 *Tööandjate sotsiaalkindlustusmaksed*

See muutuja käsitleb summat, mis võrdub sotsiaalkindlustusmaksete summaga, mida tööandjad maksavad selleks, et tagada oma töötajatele õigus saada sotsiaaltoetusi. Tööandjate sotsiaalkindlustusmaksed võivad olla tegelikud või arvestuslikud.

Täielik ülevaade tööandjate sotsiaalkindlustusmaksetest komponentide kaupa on esitatud I lisa joonisel 3.

Viited: ESA 95: 4.08 (kood D.12); struktuuriline ettevõtlusstatistika: kood 13330 (sotsiaalkindlustuskulud)

D.121 *Tööandjate tegelikud sotsiaalkindlustusmaksed (v.a praktikandid)*

Need koosnevad tööandjate poolt oma töötajate eest kindlustusandjatele tehtavatest maksetest (sotsiaalkindlustusfondid ja eraallikatest rahastatavad skeemid nagu ametipensioniskeemid). Need maksed hõlmavad kohustuslikke, kokkuleppelisi, lepingujärgseid ja vabatahtlikke kindlustusmaksed sotsiaalse riskide ja vajaduste katteks. Tööandjate tegelikud sotsiaalkindlustusmaksed esitatakse töötatud aja kohta.

Näited on esitatud II lisa liites.

Viide: ESA 95: 4.09 (kood D.121) ja 4.12 b

▼ **M1****D.1211 Kohustuslikud sotsiaalkindlustumaksud**

Kohustuslikud maksed, mida tööandja peab seaduse järgi sotsiaalkindlustusastutustele maksma. Need maksed esitatakse netosummana, millest on maha arvatud kõik toetused. Nende maksete hulka kuuluvad:

- vanaduspensionide, haiguste, raseduse ja sünnituse või invaliidsusega seotud kindlustusskeemidesse tehtavad maksed,
- kohustuslikud maksed töötuskindlustusskeemidesse,
- kohustuslikud maksed tööõnnetuste ja kutsehaigustega seotud kindlustusskeemidesse,
- kohustuslikud maksed peretoetusskeemidesse,
- kõik teised mujal nimetatamata kohustuslikud maksed.

D.1212 Tööandja makstavad kollektiivlepingujärgsed, lepingulised ja vabatahtlikud sotsiaalkindlustumaksud

Tööandja poolt lisaks kohustuslikele maksetele sotsiaalkindlustusskeemidesse tehtavad maksed. Tuleb arvesse võtta kõiki kohaldatavaid maksuvabastusi. Siia kuuluvad:

- lisapensioniskeemid, ametipensioniskeemid (kindlustusseltside kindlustusskeemid, tööandja hallatavad kindlustusfondid, eelarve reservid, kõik lisapensioniskeemide rahastamiseks tehtavad kulutused),
- ravikindlustuse lisaskeemid,
- töötuskindlustuse lisaskeemid,
- kõik teised mujal nimetatamata vabatahtlikud sotsiaalkindlustuse lisaskeemid.

D.122 Tööandjate arvestuslikud sotsiaalkindlustumaksud (v.a praktikandid)

Tööandjate arvestuslikke sotsiaalkindlustumakseid on vaja, et mõõta tööjõukulusid töötatud aja kohta täies ulatuses. Need on vastandiks tööandja makstud rahastamata sotsiaaltoetustele.

Rahastamata sotsiaaltoetusi maksab tööandja otse oma töötajatele või endistele töötajatele ning teistele toetuse saamise õigust omavatele isikutele ilma sotsiaalkindlustusfondi, kindlustusseltsi või iseseisva pensionifondi vahendusega ega loo selleks ka erifondi või -reservi. Selle asemel maksab tööandja toetused välja omavahenditest. Kui teatavaid sotsiaaltoetusi maksavad vahetult tööandjad, mitte sotsiaalkindlustusfondid või teised kindlustusandjad, ei piira see nende toetuste funktsiooni sotsiaaltoetustena. D.122 võib olla eriti oluline siis, kui tööandja on turuväline tootja (valitsussektor).

D.122 suuruse määrab tööandja tulevane kohustus maksta sotsiaaltoetusi. D.122 arvutamiseks tööandja rahastamata sotsiaalkindlustussüsteemide kohta on kõige parem kasutada kindlustusmatemaatilistel kaalutlustel põhinevaid hinnanguid. Kui kindlustusmatemaatilist hindamist pole võimalik kasutada, tuleb kasutada teisi hindamismeetodeid. Mõned riigid kasutavad D.122 hindamiseks näiteks tuvastatavaid makstud rahastamata sotsiaaltoetusi, millest on maha arvestatud töötajate makstavad sotsiaalkindlustumaksud.

Muutuja D.122 hõlmab eelkõige tööandja arvestuslikke sotsiaalkindlustumakseid pensionideks ja tervishoiuks. See hõlmab ka rahasummat, mis on võrdne palgasummaga, mille maksmist tööandjad jätkavad töötaja haiguse, raseduse ja sünnituse, tööõnnetuse, invaliidsuse, koondamise jms korral, juhul, kui seda summat on võimalik eristada.

Näited on esitatud II lisa liites.

Viide: ESA 95: 4.10 (kood D.122) ja 4.12 c**D.1221 Haiguse korral tagatud hüvitis**

See muutuja hõlmab summasid, millest on maha arvatud sotsiaalkindlustusastutuste tagasimaksud ning mida tööandja maksab otse töötajatele haiguse, raseduse ja sünnituse või tööõnnetuse ajal sissetuleku tagamiseks ja saamatajäänud tulu hüvitamiseks.

D.1222 Tööandjate arvestuslikud sotsiaalkindlustumaksud pensioniteks ja tervishoiuks

See D.122 alapunkt hõlmab arvestuslikke makseid rahastamata pensioni- ja tervishoiuskeemidesse, eriti valitsussektoris. Mõnedes Euroopa riikides on

▼ **M1**

tööandjad valitsussektoris sisse seadnud rahastamata pensioniskeemid kõigi töötajate või teatud erirühma jaoks (ametnikud). Sellistel juhtudel ei loo tööandja erireserve ega kogu vahendeid pensionide maksmiseks tulevikus. Nende töötajate puhul tuleb arvesse võtta tööandjate arvestuslikke makseid pensioni- ja tervishoiuskeemidesse.

D.1223 *Maksed ettevõttest lahkuvatele töötajatele*

See muutuja käsitleb summasid, mida töölt vabastatud töötajatele tegelikult makstakse (lahkumistoetus ja kompensatsioon töölt ette teatamata vabastamise eest), kui need maksed on seotud kollektiivlepinguga või kui sellise seotuse olemasolu pole teada. Makseid, mis pole kollektiivlepinguga seotud, käsitletakse muutujas D.11112.

Siin ei käsitleta makseid, mis tehakse töötajale pensionile jäämisel, nt osana pensionist.

D.1224 *Muud tööandjate arvestuslikud sotsiaalkindlustusmaksed*

Siin käsitletakse kõiki teisi mujal nimetamata tööandjate arvestuslikke sotsiaalkindlustusmaksed, nagu õppetoetus töötajatele ja nende perekondadele või tagatud hüvitis osalise töötuse eest. Viimast määratletakse kui tööandja otsetoetust töötajatele osalise töötuse ajal sissetuleku tagamiseks, millest on maha arvatud sotsiaalkindlustusasuutuste tagasimaksed tööandjale.

D.123 *Tööandjate sotsiaalkindlustusmaksed praktikantide eest*

See muutuja on praktikantidele tehtud tegelike maksete ja kaudsete maksete summa. Praktikantide eest tehtavad sotsiaalkindlustusmaksed on tavaliselt väga väikesed, kui neid üldse on.

Viide: ESA 95: 4.09 (kood D.121) ja 4.10 (kood D.122) ja 4.12 b

D.2 *Tööandja kantavad kutseõppekulud*

Need hõlmavad järgmisi kulusid: kutseõppeteenuste ja -rajatiste kulud (samuti praktikantide eest, välja arvatud nende palgad), hoonete ja sisseseadete väike remont ja hooldus, välja arvatud tööjõukulud; kursuste osavõtumaksud; ettevõtteväliste instruktorite tasud; õppevahendite kulud; ettevõtte poolt kutseõppeorganisatsioonidele makstavad summad jne. Maha tuleb arvata kutseõppega seotud toetused.

Viide: ESA 95: Vahetarbimine

D.3 *Muud tööandja makstavad kulud*

Nende hulka kuuluvad eelkõige järgmised kulud:

— töölevõtukulud (personaliootsingubüroodele makstavad summad, tasu ajakirjanduses avaldatavate tööpakkumiskulutuste eest, tööintervjuule kutsutud kandidaatide sõidukulud, töölevõetud töötajate sisseseadmistoetused jne. Need ei hõlma jooksvaid halduskulusid (kontorikulud, töötajate palgad jne),

— tööandja antavad tööriided.

Näited on esitatud II lisa liites.

Viide: ESA 95: Vahetarbimine

D.4 *Tööandja makstavad maksud*

See muutuja hõlmab kõiki palgasumma või töötajate arvu alusel makstavaid makse. Neid makse käsitletakse tööjõukuludena.

Muutuja D4 hõlmab ka trahve, mida tööandjad mõnedes Euroopa riikides maksma peavad, kui nad piisavalt puuetega inimesi tööle ei võta, ning teisi sarnaseid makse või tasusid.

Viide: ESA 95: 4.23 c (kood D.29)

D.5 *Tööandjale makstavad toetused*

Kõik üldiste toetuste kujul makstavad summad, mis on mõeldud otseste kulude osaliseks või täielikuks hüvitamiseks, kuid mitte sotsiaalkindlustuskulude või kutseõppekulude katteks. Need ei hõlma sotsiaalkindlustusasuutuste või lisakindlustusfondide poolt tööandjatele tehtavaid tagasimakseid.

Viide: ESA 95: 4.37 a (kood D.39)

▼ **M1***II lisa liide***Näited teatavate tööjõukulude komponentide liigitamise kohta****D.11111: Otsene töötasu ning lisatasud ja toetused, mida makstakse igal palgaperioodil**(vaata ka **ESA 95, 4.03 (a–c, e, g, k)**, kood **D.11**)

Tööjõukulu muutuja D.11111 alla kuuluvate maksete iseloomustus:

Need on: sularahatehingud tööandjalt töötajale.**Need ei ole:**

- ühekordselt makstavad või regulaarsest tasust harvem tehtavad maksed (need kuuluvad muutuja D.11112 alla),
- loonustasud (need kuuluvad muutuja D.1114 alla),
- maksed töötaja säästukavasse (need kuuluvad muutuja D.1112 alla),
- maksed teatud perioodi katteks, mil tööd ei tehtud (need kuuluvad muutuja D.1113 alla või, kui on tegemist haigusjuhtumiga, muutuja D.1221 alla).

Need võivad olla:

- lisatasud ohtliku töö või vahetustega töö eest,
- maksed, mida tehakse iga nädal või kuu, olenevalt tavalisest makseperioodist,
- maksed isiklike või kollektiivsete töötulemuste eest.

Näited: muutuja D.11111 alla kuuluvad maksed

Komponent	Kirjeldus
Kodumaalt eemalviibimise toetus/elukallidust kompenseeriv toetus	Toetus töötajatele, kes töötavad väljaspool oma päritoluriiki/elukohariiki/alalist elukohta, et katta erinevused elukalliduses
Majapidamistoetus	Toetus elamiskulude katteks
Valveajatasu	Maksed töötajatele, kes peavad olema kättesaadavad ja töövalmis väljaspool normaaltööaega
Lisatasu riskide ja ohtude eest	Lisatasu töötajatele, kelle töö on seotud teatud riskidega, nt ohtlike kemikaalidega töötamine
Lühendatud tööajaga töötamise toetus	Eritasu (tagamata), et osaliselt või täielikult hüvitada töötajatele normaaltööaja lühendamine (Tagatud maksed kuuluvad D.1224 alla)
Vahendustasu	Lisatasu müüdüd toodete arvu pealt
Ületunnitasu	Lisatasu üle normaaltööaja töötatud tundide eest
Jäämisstiimul	Pidev makse, et julgustada või kohustada töötajat tööandja juurde jääma
Tulemustasu	Lisatasu töötaja valmistatud toodete arvu pealt, nt valmistatud rõivatükkide arvu pealt
Lisatasu vahetustega töö eest	Lisatasu väljaspool tavalist tööaega töötamise eest, nt öösel töötamine

▼ **M1****D.11112: Otsene töötasu ning lisatasud ja toetused, mida ei maksta igal palgaperioodil**

(vaata ka ESA 95, 4.03 (f, h, j), kood D.11)

Tööjõukulu muutuja D.11112 alla kuuluvate maksete iseloomustus:

Need on: sularahatehingud tööandjalt töötajale.**Need ei ole:**

- igal palgaperioodil tehtavad maksed (need võivad kuuluda muutuja D.11111 alla),
- loonustasud (need kuuluvad muutuja D.1114 alla),
- maksed töötaja säästukavasse (need kuuluvad muutuja D.1112 alla),
- maksed teatud perioodi katteks, mil tööd ei tehtud (need kuuluvad muutuja D.1113 alla või, kui on tegemist haigusjuhtumiga, muutuja D.1221 alla).

Need võivad olla:

- toetused teatud kulude või väljaminekute katteks,
- maksed isiklike või kollektiivsete töötulemuste eest,
- kohustuslikud maksed, mis on kindlaks määratud töö- või kollektiivlepinguga,
- maksed, mille tööandja kehtestab oma äranägemise järgi,
- maksed, mis makstakse erinevatel või kindlaks määratud ajahetkedel aasta jooksul.

Näited: muutuja D.11112 alla kuuluvad maksed

Komponent	Kirjeldus
Eritasu staaži eest ühe tööandja juures	Makstakse ühekordselt, kui töötaja on tööandja juures teatud arvu aastaid töötanud
Lahkumis- või pensionitasu	Lisatasu ettevõttest lahkumise või pensionilemiskorral (pole seotud pensionimaksega), kui need maksed pole reguleeritud kollektiivlepinguga. (Muudel juhtudel või kui puudub informatsioon selle kohta, kas need erimaksud võivad olla seotud kollektiivlepinguga, kuuluvad need maksed D.1223 alla.)
“Kuldne käepigistus”	Erimaksud ettevõttest lahkuvatele töötajale, kui need maksed pole reguleeritud kollektiivlepinguga. (Muudel juhtudel või kui puudub informatsioon võimaliku seose kohta, kuuluvad erimaksud ettevõttest lahkumise korral D.1223 alla.)
Tööletulekustiimul	Ühekordne makse uuele töötajale tema töölevõtmisel
Tagasiulatuvad palgamaksud	Maksud tagasiulatuvalt tõstetud otsese töötasu eest
Lisatasu ettevõtte ühinemisel	Ühekordne makse töötajatele ettevõtte ühinemise tulemusel
Tunnustuspreemia	Erimakse, mida teeb tööandja teatud töötaja või töötajate rühma esiletõstmiseks
Tulemustasud/preemiad teatud eesmärkide täitmise eest	Lisatasu, mida makstakse töötajale või töötajate grupile eelnevalt kindlaks määratud eesmärgi täitmise eest, nt müügi, klienditeeninduse või eelarvega seotud
Pühadega seotud lisatasud	Makstakse seoses teatud pühadega, nt jõuludega
Ettevõtte kasumijaotus ja aktsia hinna kallinemise õigus	Sularahas makse, mis sõltub ettevõtte kasumist. Aktsia hinna kallinemise õigus on ettevõtte kasumijaotuse vorm, kus töötajal on õigus saada tulevikus sularahamakse, mis sõltub sellest, kui palju

▼ **M1**

Komponent	Kirjeldus
Kvartalipremia	ettevõtte aktsiahind teatud baashinna suhtes teatud ajaperioodi vältel tõuseb. Aktsia hinna kallinemise õigust hinnatakse makse tegemise ajal ja see peab toetuma aktsiahinnale makse tegemise ajal, olenevata selle väärtusest võimaldamise kuupäeval või üleandmisperioodi pikkusest.
13. või 14. kuu palk	Makstakse igas kvartalis, sõltub tööandja kasumist või tulemuslikkusest (eeldusel, et palka ei maksta kord kvartalis)
Aastapremia	Aastased lisatasud
	Makstakse kord aastas, sõltub tööandja kasumist või tulemuslikkusest

D.1113: Tasu mittetöötatud aja eest**Näited: muutuja D.1113 alla kuuluvad maksed**

Komponent	Kirjeldus
Puhkusetasu	Maksed töötajatele päevade eest, mil nad igaaastase puhkuse, riiklike või kohalike pühade tõttu ei töötanud. (Makseid, mida tööandja teeb haiguspuhkuse või rasedus- ja sünnituspuhkuse tõttu puudunud töötajatele, käsitletakse tööandja sotsiaalkindlustusmaksadena D.1221 all)
Eripuhkus	Maksed töötajatele eripõhjustel puudunud päevad eest, nt abiellumine, pereliikme surm, ametiühingutöö, sõjaväeteenistus, osalemine kohtus vandemehena või kohtu kaasistujana (Makseid, mida tööandja teeb haiguspuhkuse või rasedus- ja sünnituspuhkuse tõttu puudunud töötajatele, käsitletakse tööandja sotsiaalkindlustusmaksadena D.1221 all)

D.1114: Loonuspalgad ja nende komponendid

(vaata ESA 95, 4.04, 4.05, 4.06 (kood D.11))

Näited: muutuja D.1114 alla kuuluvad palgad

Komponent	Kirjeldus	Täiendav alajaotus
Allahindlus toodetelt	Tööandja müüb töötajatele tooteid alandatud hinnaga. Loonustasu on võrdne turuhinna ja alandatud hinna vahega	D.11141
Tasuta või doteeritud elamispend	Tööandja maksab osaliselt või täielikult töötaja eluasemekulud. Loonustasu saadakse jällegi võrdluse kaudu turuhinnaga	D.11142
Ametiauto kasutamine	Tööandja kannab talle kuuluva ja töötajale nii äriotstarbeliseks kui ka isiklikuks kasutamiseks antava auto jooksvad kulud (Loonustasu on võrdne isikliku auto kasutamise väärtusega)	D.11143
Tasuta või doteeritud kütus	Tööandja katab osaliselt või täielikult töötaja isiklikud kütusekulud, mis on seotud tööandjale kuuluva auto kasutamisega. Loonustasu on võrdne selle soodustuse rahalise väärtusega	D.11143
Aktsiaostukavad	Aktsiapõhiseks loonustasuks peetakse makseid, kus töötajale antakse aktsiad hüvitispaketi	D.11144

▼ M1

Komponent	Kirjeldus	Täiendav alajaotus
Aktsioptsioonid	osana. Töötaja saab aktsiad viivitamatult turuhinnast madalama hinnaga (Aktsia hinna kallinemise õigus on aktsiapõhise hüvitise rahas arveldatud vorm ja see kuulub D.11112 alla) Aktsiapõhiseks loonustasuks peetakse makseid, kus töötajale antakse aktsiad hüvitispaketi osana. Töötaja saab õiguse osta aktsiaid tulevikus täpselt kindlaks määratud ajahetkel juba olevikus kindlaks määratud hinnaga (Aktsia hinna kallinemise õigus on aktsiapõhise hüvitise rahas arveldatud vorm ja see kuulub D.11112 alla)	D.11144
Tasuta või doteeritud parkimine ettevõttes	Tööandja annab töötajale parkimisvõimalused alandatud tariifiga või tasuta. Loonustasu on võrdne selle soodustuse rahalise väärtusega	D.11145
Mobiiltelefoni tasuta või doteeritud kasutamine	Tööandja annab tööandjale mobiiltelefoni äriotsustarbeliseks ja isiklikuks kasutamiseks ning kannab kõik sellega seotud kulud. Loonustasu vastab selle soodustuse rahalisele väärtusele	D.11145
Tasuta või doteeritud transport kodu ja töökoha vahel	Tööandja maksab täielikult või osaliselt töötaja transpordikulud tööle ja töölt koju. Loonustasu on jällegi võrdne selle soodustuse rahalise väärtusega	D.11145
Tasuta või doteeritud söögikorrad	Tööandja võimaldab töötajale söögikorrad alandatud hinnaga või tasuta. Loonustasu on jällegi võrdne selle soodustuse rahalise väärtusega	D.11145

D.121: Tööandjate tegelikud sotsiaalkindlustusmaksed

(vaata ESA 95, 4.08 (kood D.121) ja 4.12 b))

Näited: muutuja D.121 alla kuuluvad maksed

Komponent	Kirjeldus	Täiendav alajaotus
Tööandja maksed invaliidsuskindlustusse	Tööandja regulaarsed maksed kindlustuskeemi	D.1211
Tööandja riiklikud maksed pensionifondidesse	Tööandja teeb töötaja töötamise ajal makseid sotsiaalkindlustusfondi, kindlustusseltsi või iseseisva pensionifondi hallatud pensioniskeemi	D.1211
Tööandja lisamaksed pensionifondi	Tööandja teeb lisamakseid töötaja pensioniskeemi	D.1212

D.122: Tööandjate arvestuslikud sotsiaalkindlustusmaksed

(vaata ESA 95, 4.10 (kood D.122) ja 4.12 c))

Näited: muutuja D.122 alla kuuluvad maksed

Komponent	Kirjeldus	Täiendav alajaotus
Maksed rasedus- ja sünnituspuhkuse ajal	Tööandja teeb makseid otse töötajale selle rasedus- ja sünnituspuhkuse ajal saamatajäänud tulu hüvitamiseks	D.1221
Tööandjate arvestuslikud sotsiaalkindlustusmaksed riigiteenistujate pensionideks	Tööandja ei tee töötaja töötamise ajal makseid pensioniskeemi. Pensionid makstakse hiljem välja tööandja omavahenditest	D.1222

▼ **M1**

Komponent	Kirjeldus	Täiendav alajaotus
Maksud ootepensioniskeemi osalise tööajaga töötajate eest	Tööandja lisamaksud ootepensioniskeemi osalise tööajaga töötajate eest	D.1222
Kollektiivlepinguga reguleeritud lahkumistoetused	Tööandja teeb makse otse ettevõttest lahkuvatele töötajatele	D.1223
Õppetoetused	Töövõtja kannab täielikult või osaliselt väljaspool ettevõtet toimuva tööga mitteseotud koolituse kulud	D.1224
Lisamakse abiellumise või lapse sünni puhul	Makse töötajale vastava sündmuse puhul	D.1224
Tasuta või doteeritud haridus lastele	Tööandja maksab töötaja laste hariduskulud täielikult või osaliselt	D.1224
Lühendatud tööajaga töötamise toetus	Tagatud makse, et osaliselt või täielikult hüvitada töötajatele normaaltööaja lühendamine (Igal palgaperioodil makstavad lisatasud kuuluvad D.11111 alla)	D.1224

D.2: Tööandja kutseõppekulud

(vaata ESA 95, vahetarbimine)

Näited: muutuja D.2 alla kuuluvad maksud

Komponent	Kirjeldus
Ettevõtteväliste instruktorite tasud	Töötajate kutseõppega seotud kulud, nt ettevõttesisesed seminarid (dotatsioonid, kui neid on, kuuluvad D.5 alla ja jäetakse käesoleva muutuja alt välja)
Kulud õppevahenditele	Kutseõppega seotud kulud, nt kulud Intranetis läbi viidavate e-kursuste eest, mis on välja arendatud nendele spetsialiseerunud ettevõtete poolt (dotatsioonid, kui neid on, kuuluvad D.5 alla ja need tuleb käesoleva muutja alt välja jätta)

D.3: Muud tööandja makstavad kulud

(vaata ESA 95, vahetarbimine)

Näited: muutuja D.3 alla kuuluvad maksud

Komponent	Kirjeldus
Toetus tööõivaste jaoks	Makstakse ametites, kus nõutakse eririietust, nt kaitse- või esindusrõivaid, ei ole mõeldud isikliku kasutamiseks
Töölevõtukulud	Kulutused personaliotsingubüroodele ja töökuulustele
Sisseseadmis- või ümberasumistoetus	Makstakse, kui töötaja peab muutma oma elukohta

▼ **M1***III LISA***ANDMETE EDASTAMINE, KAASA ARVATUD JAOTUSED MAJANDUSTEGEVUSE, ETTEVÖTTE SUURUSKLASSI JA RIIGI VÕI PIIRKONNA JÄRGI**

Esitada tuleb kolm faili, mis vastavad tabelitele A, B, C:

- Tabel A: riiklikud andmed (üks kirje iga ► **M2** NACE Rev. 2 ◀ jagude ja jaotiste tasemel majandustegevuse kohta)
- Tabel B: riiklikud andmed suurusklasside kaupa (üks kirje iga ► **M2** NACE Rev. 2 ◀ jagude ja jaotiste tasemel majandustegevuse suurusklassi kohta)
- Tabel C: piirkondlikud andmed NUTS 1 tasandil (üks kirje iga ► **M2** NACE Rev. 2 ◀ jagude ja jaotiste tasemel majandustegevuse piirkonna kohta).

Tabelit C pole vaja täita riikidel, mille NUTS 1 tase vastab riiklikule tasemele. Mõnede I lisas loetletud muutujate puhul on vaja esitada ainult tabel A. Need muutujad on I lisas vastavalt märgistatud.

Kirje tunnused

Kirjed sorteeritakse järgmiste tunnuste põhjal:

- vaatlusaasta,
- tabeli liik,
- riigi või piirkonna kood,
- majandustegevus ja
- suurusklass.

Järgmiste elementide edastamiskoodid määrab Eurostat kindlaks rakendusdokumendiga:

- majandustegevused ► **M2** NACE Rev. 2 ◀ järgi,
- ettevõtete suurusklass,
- riigid või piirkonnad.

Konfidentsiaalsuse tähis

Tabelite A, B ja C kohta esitatud üksikandmed koosnevad koondandmetest st hinnangutest, mis hõlmavad tervet elanikkonda. Kui on tingimata vajalik, võib andmed tähistada märkega “konfidentsiaalne”. Konfidentsiaalsete andmete avalikustamise probleem võib tekkida tabelites A, B ja C, kui ettevõtete või kohalike üksuste arv, mille kohta esitatakse andmed kindla majandustegevuse, suurusklassi või piirkonna järgi, on elanikkonnas väike. Oht on suurem, kui üksikandmed on seotud ühe või kahe suure üksusega. Samuti võib avalikustamise oht olla suurem tabelite B ja C puhul lisajaotuse tõttu suurusklasside ja piirkondade järgi. Andmete konfidentsiaalsuse tähistamiseks on kaks koodi:

“1”, kui tabelis A, B või C esitatud üksikandmed on konfidentsiaalsed; ⁽¹⁾

“”, kui andmed ei ole konfidentsiaalsed, sisestada tühik “” (mitte 0 või mõttekriips “-”).

Muutujad

Muutujad, mille kohta tuleb andmed esitada, on määratletud I lisas. Arvud tuleb sisestada ilma tühikute, punktide või komadeta (näiteks õige oleks 13967; vale oleks 13 967 või 13.967 või 13,967).

Puuduvad (või nullväärtusega) muutujad tuleks *kodeerida* järgmiselt:

“NA”, kui andmed muutuja kohta ei ole kättesaadavad (isegi kui nad on olemas ja nullist suuremad).

“OPT”, kui muutuja on vabatahtlik ja selle kohta andmeid ei esitata.

“0” nullväärtuse korral või kui muutujat vastavas riigis ei eksisteeri.

Muutujad töötajate arvu, tööaja ja statistiliste üksuste arvu kohta tuleb esitada absoluutarvudes, nt täisarvudes (mitte kümnendikes, sajandikes, tuhandikes või miljondikes jne).

⁽¹⁾ Kui üksikandmed on tähistatud märgistusega “konfidentsiaalne”, võtab Eurostat asjakohased meetmed, et tagada tabelites A, B ja C esitatud andmete konfidentsiaalsus.

▼ M1

Kuludega seotud muutujad tuleb esitada omavääringus. Eurosooni kuuluvate riikide kohta tuleb arvud esitada eurodes. Ühes riigis kasutatavad ühikud peaksid kõikide muutujate puhul olema ühesugused ja esitatud absoluutarvudes, st täisarvudes (mitte kümnendikes, sajandikes, tuhandikes või miljondikes jne).

Andmete edastamine

Liikmesriigid saadavad komisjonile (Eurostatile) käesoleva määrusega nõutavad andmed ja metaandmed elektroonilisel kujul vastavalt Eurostati valitud andmevahetusstandardile. Eurostat teeb kättesaadavaks heakskiidetud standardeid käsitlevad üksikasjalikud dokumendid ja esitab juhised selle kohta, kuidas rakendada kõnealuseid standardeid vastavalt käesoleva määruse nõuetele.